

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ І ЗАВДАННЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГОМЕОПАТИЧНИХ
АПТЕК (ВІДДІЛІВ) НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*Затверджено Проблемною комісією «Фармація»
МОЗ та НАМН України (протокол № 90 від 15.04.2015 р.)*

Установа-розробник: Національний фармацевтичний університет

Укладачі: Толочко В. М. – заслужений діяч науки і техніки України, доктор фармацевтичних наук, професор, зав. кафедри управління та економіки фармації Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ
тел. (057) 732-75-58;

Вакуленко Д. В. – здобувач кафедри управління та економіки фармації Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ
тел. (057) 732-75-58

Рецензент: Л. І. Шульга, доктор фармацевтичних наук, професор, т.в.о. зав. кафедри загальної фармації та безпеки ліків Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ

Голова експертної комісії: А. С. Немченко, доктор фармацевтичних наук, професор

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Основні функції і завдання спеціалізованої гомеопатичної аптеки	6
2. Основні функції і завдання гомеопатичного відділу аптеки.....	10
Резюме	13
Додаток № 1 «Положення про спеціалізовану гомеопатичну аптеку»	14
Додаток № 2 «Положення про гомеопатичний відділ аптеки»	20
Список літературних джерел	25

ВСТУП

Гомеопатичний метод лікування існує понад 200 років і продовжує розвиватись завдяки гомеопатичній доктрині. Має низку законів і принципів гомеопатії як наукової терапевтичної системи: закон подібності як єдиний закон вибору гомеопатичних ліків; використання малих доз лікарських субстанцій; застосування потенціювання (динамізації) при виготовленні гомеопатичних лікарських засобів (ГолЗ) для посилення терапевтичної дії, що позитивно впливає на всі системи організму людини, збалансовує його функції, зміцнює власні захисні механізми, сприяє мобілізації потенційних можливостей, адаптації до факторів зовнішнього та внутрішнього впливу, що взагалі покращує стан здоров'я людини.

Важливою особливістю гомеопатичної терапії є індивідуальний підхід до хворого, здійснення якого, насамперед, можливе завдяки екстемпоральному виготовленню гомеопатичних лікарських засобів (ГолЗ) за рецептами лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування. Для цього існує потреба в розширенні виготовлення ГолЗ в аптеках шляхом створення та розвитку спеціалізованих гомеопатичних аптек, гомеопатичних відділів на базі діючих аптек, що мають ліцензію на виробничу діяльність.

Для цього необхідне відповідне нормативно-правове підґрунтя, що має регламентувати діяльність гомеопатичних аптек (відділів) на сучасному етапі розвитку фармацевтичної галузі.

На сьогодні діяльність гомеопатичних аптек (відділів) регламентується наказом МОЗ УРСР від 03.08.1989 р. № 165, де прописано Положення про них, номенклатура ГолЗ, яка була дозволена до виготовлення на фармацевтичних фабриках, номенклатура ГолЗ, що дозволена до обігу в умовах аптек. Враховуючи науково-технічний прогрес та сучасні розробки у фармацевтичній галузі, вони втратили свою актуальність і потребують перегляду та суттєвої реформації.

Тому відповідно до затвердженого плану заходів МОЗ України, спрямованих на забезпечення виконання наказу МОЗ України від 09.07.2010 р. № 550 та Концепції розвитку фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 рр. (наказ МОЗ України від 13.09.2010 р. № 769), з метою поліпшення та розвитку гомео-

патичного методу лікування та гомеопатичної фармації, для організації якісного та своєчасного забезпечення населення ГоліЗ переглянуті основні функції і завдання спеціалізованої гомеопатичної аптеки та гомеопатичного відділу аптеки з урахуванням специфіки виробництва ГоліЗ.

Отримані наукові результати покладені в основу «Положення про спеціалізовану гомеопатичну аптеку» та «Положення про гомеопатичний відділ аптеки». Ці положення визначають основні принципи та напрямки діяльності таких аптечних установ, їх внутрішню структуру, завдання, функції, відповідальність, права та взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами аптечного закладу.

Методичні рекомендації призначені для фахівців фармацевтичної галузі, спеціалізованих гомеопатичних аптек та відділів на базі діючих аптек, що мають ліцензію на виробничу діяльність, лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування у своїй професійній діяльності, науковців та студентів фармацевтичних спеціальностей і слухачів системи підвищення кваліфікації.

1. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ І ЗАВДАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ГОМЕОПАТИЧНОЇ АПТЕКИ

Гомеопатична аптека (далі по тексту Аптека) – це заклад охорони здоров'я, що здійснює виготовлення ГолЛЗ за рецептами лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування, класичним (за С. Ганеманом) методом і супутніх товарів за переліком, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи згідно з чинним законодавством.

Основні принципи та напрямки діяльності Аптеки: діє на принципах господарського розрахунку, має основні та оборотні фонди; у своїй діяльності керується чинним законодавством України.

Може бути базою для проведення науково-дослідних робіт, вивчення досвіду та проходження виробничої практики студентів, інтернів фармацевтичних і медичних закладів і слухачів системи післядипломної освіти.

Якщо необхідно, в окремих приміщеннях з доступом із залу обслуговування населення Аптеки чи з тамбура/коридора загального користування може здійснюватись медична практика лікарів-гомеопатів у порядку, встановленому законодавством.

Аптека має чітку структуру аптечного закладу: створення, організація та ліквідація Аптеки здійснюється відповідно до соціально-економічної доцільності адміністративно-територіальної одиниці та чинного законодавства України.

Штат і структура Аптеки затверджується керівництвом Аптеки згідно з чинними штатними нормативами для аптек з урахуванням обсягу діяльності та специфіки робіт.

Аптеку очолює завідувач, який має вищу фармацевтичну освіту, відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам і має сертифікат спеціаліста або кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Організація і управління фармацією».

Завідувач Аптеки організовує діяльність Аптеки, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Аптеку завдань і в межах своєї компетенції виконує такі функції: приймає та звільняє працівників Аптеки, призначає заступників (за необхідності); затверджує Статути (Положення) структурних підрозділів, які створюються

відповідно до чинного законодавства та за принципом соціально-економічної доцільності; представляє Аптеку в усіх організаціях, установах, у стосунках з юридичними та приватними особами; видає накази та інші акти з питань, що пов'язані з діяльністю Аптеки; застосовує заходи заохочення та накладає дисциплінарні стягнення відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку Аптеки і трудового законодавства; виконує інші обов'язки, які передбачено Статутом.

За необхідності призначаються заступники завідувача Аптеки, які виконують організаційно-господарські операції в межах їх компетенції і керуються у своїх діях посадовими інструкціями та чинним законодавством.

Аптека для здійснення діяльності, відповідно до чинних нормативних вимог, *комплектується*: аптечними меблями, виробничим обладнанням, інвентарем, нормативно-технічною та нормативно-правовою літературою, Державною фармакопеею України, Європейською фармакопеею, керівництвом з виготовлення д-ра Вільмара Швабе та іншою спеціалізованою довідковою літературою за профілем діяльності тощо.

Основним завданням Аптеки є: забезпечення населення ГолЗ екстемпорального виготовлення за рецептами лікарів-гомеопатів та промислового виробництва ГолЗ, лікарськими засобами (ЛЗ) і супутніми товарами; організація і проведення інформаційної роботи серед лікарів медичних закладів, споживачів, спеціалістів фармації про: наявність ГолЗ, виготовлених як внутрішньоаптечна заготовка на основі узагальнення часто повторюваних рецептів лікарів-гомеопатів; інновації у сфері гомеопатичної фармації; наявність ГолЗ промислового виробництва та оновлення асортименту на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Для якісного виконання покладених на Аптеку завдань колектив аптечного закладу *виконує такі функції*: логістичний супровід обігу ГолЗ, ЛЗ і супутніх товарів; закупівлю гомеопатичної сировини рослинного, мінерального, тваринного та синтетичного походження, яка дозволена до використання в гомеопатичній практиці та обігу в Україні для виготовлення ГолЗ; забезпечує належне зберігання гомеопатичної сировини, базисних препаратів, ГолЗ, ЛЗ і супутніх товарів відповідно до їх фізико-хімічних властивостей за вимогами Держав-

ної фармакопеї України, чинних нормативних документів з урахуванням фармакологічних груп відповідно до чинного законодавства; здійснює екстемпоральне виготовлення ГоЛЗ за рецептами лікарів-гомеопатів; здійснює відпуск рецептурних та безрецептурних ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів населенню за встановленим порядком роздрібною реалізацією ЛЗ; здійснює вивчення і узагальнення рецептури, що надходить від лікарів-гомеопатів і на цій основі виготовлення ГоЛЗ за часто повторюваними прописами як внутрішньоаптечну заготовку, за необхідності; удосконалює методи і форми обслуговування населення, впроваджує вітчизняний і закордонний досвід роботи на основі сучасних досягнень фармацевтичної і медичної науки; здійснює роботу із забезпечення населення і медичних працівників відповідною інформацією щодо гомеопатичної фармації; забезпечує санітарно-гігієнічні умови для роботи персоналу та виробничого процесу Аптеки.

На завідувача Аптеки, заступників завідувача та уповноважену особу покладена така відповідальність: виконувати вимоги чинного законодавства щодо якості виготовлення, зберігання, реалізації (відпуску) ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів; виконувати вимоги чинного законодавства щодо обігу сильнодіючих, отруйних, психотропних речовин і прекурсорів, наркотичних засобів, гомеопатичної сировини, яка містить ці речовини; мати план термінових дій, який забезпечує виконання наказів МОЗ України та Держлікслужби України щодо зупинення виробництва, реалізації, вилучення з обігу ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, вжиття відповідних заходів щодо повернення постачальнику (виробнику) зазначених ЛЗ або їх утилізації; мати план термінових дій щодо забезпечення якості ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів; забезпечувати наявність мінімального асортименту соціально орієнтованих ЛЗ і виробів медичного призначення (ВМП); забезпечувати наявність аптечки для надання долікарняної допомоги; зберігати документи, що підтверджують придбання, виробництво, зберігання, транспортування, реалізацію або утилізацію ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, зберігати їх згідно з чинним законодавством і за необхідності надавати перевірчим органам для перевірки.

На трудовий колектив Аптеки покладена така відповідальність: дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших соціальних аспектів охорони праці, протипожежної

безпеки і правил санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму і цього положення; дотримуватись Етичного кодексу фармацевтичних працівників України; забезпечувати високу якість і культуру медикаментозного обслуговування населення, для чого у виробничо-господарській і торговельній діяльності використовувати досягнення сучасної фармацевтичної науки.

Трудовий колективу Аптеки має право: розглядати і затверджувати проект колективного договору; вносити пропозиції щодо планування діяльності Аптеки на перспективу; вносити пропозиції щодо розробки і реалізації заходів економічного і соціального розвитку Аптеки, підвищення ефективності праці тощо; вносити пропозиції на розгляд керівництва щодо переліку соціальних пільг, необхідних для працівників Аптеки; отримувати заробітну плату, вносити пропозиції щодо її системи видачі, надання надбавок за стаж, кваліфікаційну категорію та преміювання; вносити пропозиції щодо режиму роботи; розглядати і затверджувати графіки відпусток; при реорганізації і ліквідації Аптеки звільнюваним працівникам гарантується захист їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами аптечного закладу направлені на оптимізацію, контроль їх діяльності, забезпечення необхідним асортиментом ГолЗ, ЛЗ і супутніми товарами, відповідним персоналом.

Співпрацює, за наявності аптечної мережі, з усіма аптечними закладами з питань: закупівлі сировини для виготовлення базисних препаратів, ЛЗ і супутніх товарів; ведення документообігу за однаковою структурою; обміну внутрішньої інформації щодо організації роботи аптечного закладу; дотримання єдиної корпоративної культури.

2. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ І ЗАВДАННЯ ГОМЕОПАТИЧНОГО ВІДДІЛУ АПТЕКИ

Гомеопатичний відділ на базі діючих аптек, які мають ліцензію на виробничу діяльність (далі по тексту Відділ), є структурним підрозділом аптеки і підпорядковується керівництву Аптеки, що здійснює виготовлення ГолЗ за рецептами лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування, провадить роздрібну реалізацію рецептурних та безрецептурних ГолЗ.

Основні принципи та напрямки діяльності Відділу: відділ створюється й ліквідується за наказом керівництва Аптеки згідно з чинним законодавством України.

Відділ очолює завідувач Відділу, який призначається на посаду та звільнюється керівництвом Аптеки у порядку, встановленому чинним законодавством України.

У своїй діяльності Відділ керується чинним законодавством України, Статутом, внутрішніми наказами аптеки і цим Положенням.

Відділ може бути базою для проведення науково-дослідних робіт, вивчення досвіду, проходження виробничої практики студентів, інтернів фармацевтичних і медичних закладів освіти, слухачів системи післядипломної освіти.

Відділ має чітку структуру: штат Відділу затверджує керівництво Аптеки згідно з чинними штатними нормативами з урахуванням обсягу діяльності та специфіки робіт; відділ очолює завідувач, який має вищу фармацевтичну освіту і відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам, сертифікат спеціаліста або кваліфікаційну категорію зі спеціальності «Організація і управління фармацією»; завідувач Відділу підпорядковується керівництву Аптеки, організує діяльність Відділу, несе персональну відповідальність за виконання завдань, покладених на Відділ; забезпечується гомеопатичною сировиною рослинного, мінерального, тваринного та синтетичного походження, які дозволені до використання в гомеопатичній практиці та обігу в Україні для виготовлення ГолЗ від виробників; відділ для здійснення діяльності, відповідно до чинних нормативних вимог, *комплектується:* аптечними меблями, виробничим обладнанням, інвентарем, нормативно-технічною та нормативно-правовою літературою, Державною фарма-

копеею України, Європейською фармакопеею, керівництвом з виготовлення д-ра Вільмара Швабе та іншою спеціалізованою довідковою літературою за профілем діяльності тощо; для екстемпорального виготовлення ГоЛЗ за рецептами лікарів-гомеопатів має бути передбачено окреме робоче місце в асистентській кімнаті або окреме приміщення аптеки (залежно від обсягу виробництва), яке відповідає ліцензійним вимогам.

Основним завданням Відділу є: забезпечення населення ГоЛЗ екстемпорального виготовлення за рецептами лікарів-гомеопатів і ГоЛЗ промислового виробництва; організація і проведення інформаційної роботи серед лікарів медичних закладів, споживачів, спеціалістів фармації про: наявність ГоЛЗ, виготовлених як внутрішньоаптечна заготовка на основі узагальнення часто повторюваних рецептів лікарів-гомеопатів; інновації у сфері гомеопатичної фармації; наявність ГоЛЗ промислового виробництва та надходження нових на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Для якісного виконання покладених на Відділ завдань колектив відділу *виконує такі функції:* здійснює екстемпоральне виготовлення ГоЛЗ за рецептами лікарів-гомеопатів; відпуск рецептурних і безрецептурних ГоЛЗ промислового виробництва населенню; забезпечує належне зберігання гомеопатичної сировини, базисних препаратів, ГоЛЗ відповідно до їх фізико-хімічних властивостей і вимог Державної фармакопеї, чинних нормативних документів з урахуванням фармакологічних груп відповідно до чинного законодавства; вивчає і узагальнює рецептуру, що надходить від лікарів-гомеопатів, і на цій основі виготовляє ГоЛЗ за часто повторюваними прописами як внутрішньоаптечну заготовку; удосконалює методи і форми обслуговування населення, впроваджує вітчизняний і закордонний досвід роботи на основі сучасних досягнень фармацевтичної і медичної науки; здійснює роботу із забезпечення населення і медичних працівників відповідною інформацією щодо гомеопатичної фармації; забезпечує санітарно-гігієнічні умови виробничого процесу Відділу.

На завідувача Відділу та відповідальну особу покладена така відповідальність: виконувати вимоги чинного законодавства щодо якості виготовлення, зберігання, реалізації (відпуску) ГоЛЗ, обігу сильнодіючих, отруйних, психотропних речовин і прекурсорів, нарко-

тичних засобів, гомеопатичної сировини, яка містить ці речовини; мати план термінових дій, який забезпечує виконання наказів МОЗ України та Держлікслужби України щодо зупинення виробництва, реалізації, вилучення з обігу ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, вжиття відповідних заходів щодо повернення постачальнику (виробнику) зазначених ЛЗ або їх утилізації; дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших соціальних аспектів охорони праці, протипожежної безпеки і правил санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму і цього Положення; дотримуватись Етичного кодексу фармацевтичних працівників України; забезпечувати високу якість і культуру медикаментозного обслуговування населення; здійснювати облік і складати звіти за формами, інструкціями і термінами, передбаченими керівництвом аптеки відповідно до чинного законодавства.

Завідувач Відділу має право: отримувати від керівництва Аптеки інформаційні матеріали (методичні рекомендації, посібники, довідники, тощо), необхідні для розвитку і вдосконалення роботи Відділу, впровадження сучасного досвіду гомеопатичної фармації; представляти інтереси Відділу перед керівництвом Аптеки та за межами Відділу за згодою керівництва Аптеки; вносити пропозиції керівництву Аптеки щодо поліпшення роботи Відділу, планування асортиментної політики Відділу.

Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами направлені на оптимізацію діяльності аптечного закладу.

РЕЗЮМЕ

У методичних рекомендаціях представлені функції і завдання для гомеопатичних аптек (відділів), які охоплюють основні принципи та напрямки їх діяльності, завдання, функції, відповідальність, взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами і направлені насамперед на подальший їх розвиток і збільшення кількості, що тим самим сприятиме розширенню виготовлення і доступності екстемпоральних ГолЗ для населення, яке користується гомеопатичним методом лікування. Враховані сучасні вимоги до суб'єктів фармацевтичної діяльності на сучасному етапі, стан вітчизняного фармацевтичного ринку та перспективи подальшого розвитку гомеопатії в Україні.

У додатках № 1 і 2 наведені «Положення про спеціалізовану гомеопатичну аптеку» та «Положення про гомеопатичний відділ аптеки», які можуть бути основою для розробки таких на рівні кожної окремої гомеопатичної аптеки і гомеопатичного відділу аптеки.

Упровадження методичних рекомендацій у практичну медицину і фармацію дозволить удосконалити діяльність гомеопатичних аптек (відділів) шляхом конкретизації їх функцій і завдань на сучасному етапі розвитку фармацевтичної галузі, розширити кількість спеціалізованих гомеопатичних аптек та гомеопатичних відділів аптек і тим самим сприятиме збільшенню екстемпорального виготовлення ГолЗ в умовах спеціалізованих гомеопатичних аптек (відділів) і забезпечення ними споживачів.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Керівник аптечного закладу

(ПІБ керівника)

« _____ »

(назва підприємства)

« ____ » _____ 20__ р.

ПОЛОЖЕННЯ про спеціалізовану гомеопатичну аптеку

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Гомеопатична аптека (далі по тексту Аптека) – це заклад охорони здоров'я, який здійснює виготовлення гомеопатичних лікарських засобів (ГолЗ) за рецептами лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування, провадить роздрібну реалізацію лікарських засобів (ЛЗ) та супутніх товарів за переліком, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи згідно з чинним законодавством.
- 1.2. Основні принципи та напрямки діяльності Аптеки:
 - 1.2.1. Діє на принципах господарського розрахунку, має основні та оборотні фонди.
 - 1.2.2. У своїй діяльності керується чинним законодавством України, своїм Статутом і цим Положенням.
 - 1.2.3. Може бути базою для проведення науково-дослідних робіт, вивчення досвіду та проходження виробничої практики студентів, інтернів фармацевтичних і медичних закладів і слухачів системи післядипломної освіти.
 - 1.2.4. За необхідності в окремих приміщеннях з доступом із залу обслуговування населення Аптеки чи з тамбура/коридора загального користування може здійснюватись медична практика лікарів-гомеопатів у порядку, встановленому законодавством.

II. СТРУКТУРА

- 2.1. Створення, організація та ліквідація Аптеки здійснюється відповідно до соціально-економічної доцільності адміністративно-територіальної одиниці та чинного законодавства України.
- 2.2. Штат та структура Аптеки затверджується керівництвом Аптеки згідно з чинними штатними нормативами для аптек з урахуванням обсягу діяльності та специфіки робіт.
- 2.3. Аптеку очолює завідувач, який має вищу фармацевтичну освіту, відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам і має сертифікат спеціаліста або кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Організація і управління фармацією».
- 2.4. Завідувач Аптеки організує діяльність Аптеки відповідно до чинного законодавства і трудового договору (контракту), за винятком віднесених Статутом до компетенції інших органів управління Аптеки, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Аптеку завдань.
- 2.5. Завідувач Аптеки:
 - 2.5.1. Приймає та звільняє працівників Аптеки, призначає заступників (за необхідності).
 - 2.5.2. Затверджує Статути (Положення) структурних підрозділів, які створюються відповідно до чинного законодавства та за принципом соціально-економічної доцільності.
 - 2.5.3. Представляє Аптеку в усіх організаціях, установах, у стосунках з юридичними та приватними особами.
 - 2.5.4. Приймає рішення з питань організації та управління Аптекою у межах своїх повноважень.
 - 2.5.5. Видає накази та інші акти з питань, пов'язаних з діяльністю Аптеки.
 - 2.5.6. Застосовує заходи заохочення та накладає дисциплінарні стягнення відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку Аптеки і трудового законодавства.
 - 2.5.7. Виконує інші обов'язки, які передбачено Статутом.
- 2.6. За необхідності призначаються заступники завідувача Аптеки, які виконують організаційно-господарські операції в межах їх компетенцій.

- 2.7. Завідувач та його заступники керуються у своїх діях посадовими інструкціями та чинним законодавством.
- 2.8. Аптека для здійснення діяльності, відповідно до чинних нормативних вимог, комплектується: аптечними меблями, виробничим обладнанням, інвентарем, нормативно-технічною та нормативно-правовою літературою, Державною фармакопеею України, Європейською фармакопеею, керівництвом з виготовлення д-ра Вільмара Швабе та іншою спеціалізованою довідковою літературою за профілем діяльності тощо.
- 2.9. Аптека повинна мати штамп і печатку з позначенням своїх реквізитів згідно з чинним законодавством.

III. ЗАВДАННЯ

- 3.1. Основним завданням Аптеки є забезпечення населення ГолЗ екстемпорального виготовлення за рецептами лікарів-гомеопатів та промислового виробництва ГолЗ, ЛЗ і супутніми товарами.
- 3.2. Організація і проведення інформаційної роботи серед лікарів медичних закладів, споживачів, спеціалістів фармації про:
 - 3.2.1. Наявність ГолЗ, виготовлених як внутрішньоаптечна заготовка на основі узагальнення часто повторюваних рецептів лікарів-гомеопатів.
 - 3.2.2. Інновації у сфері гомеопатичної фармації.
 - 3.2.3. Наявність ГолЗ промислового виробництва та оновлення асортименту на вітчизняному фармацевтичному ринку.

IV. ФУНКЦІЇ

- 4.1. Здійснює логістичний супровід обігу ГолЗ, ЛЗ і супутніх товарів.
- 4.2. Здійснює закупівлю гомеопатичної сировини рослинного, мінерального, тваринного та синтетичного походження, яка дозволена до використання в гомеопатичній практиці та обігу в Україні для виготовлення ГолЗ.
- 4.3. Забезпечує належне зберігання гомеопатичної сировини, базисних препаратів, ГолЗ, ЛЗ і супутніх товарів згідно з їх фізико-хімічними властивостями та вимогами Державної фармакопеї,

чинними нормативними документами з урахуванням фармакологічних груп відповідно до чинного законодавства.

- 4.4. Здійснює екстемпоральне виготовлення ГоЛЗ за рецептами лікарів-гомеопатів.
- 4.5. Здійснює відпуск рецептурних та безрецептурних ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів населенню за встановленим порядком роздрібною реалізацією ЛЗ.
- 4.6. Здійснює вивчення і узагальнення рецептури, що надходить від лікарів-гомеопатів, і на цій основі виготовлення ГоЛЗ за часто повторюваними прописами як внутрішньоаптечної заготовки, за необхідності.
- 4.7. Удосконалює методи і форми обслуговування населення, впроваджує вітчизняний і закордонний досвід роботи на основі сучасних досягнень фармацевтичної і медичної науки.
- 4.8. Здійснює роботу із забезпечення населення і медичних працівників відповідною інформацією щодо гомеопатичної фармації.
- 4.9. Забезпечує санітарно-гігієнічні умови для роботи персоналу та виробничого процесу Аптеки.

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- 5.1. Завідувач Аптеки, заступники завідувача, уповноважена особа, інші відповідальні особи повинні:
 - 5.1.1. Виконувати вимоги чинного законодавства щодо якості виготовлення ГоЛЗ.
 - 5.1.2. Виконувати вимоги чинного законодавства щодо якості під час зберігання, реалізації (відпуску) ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів.
 - 5.1.3. Виконувати вимоги чинного законодавства щодо обігу сильнодіючих, отруйних, психотропних речовин і прекурсорів, наркотичних засобів, гомеопатичної сировини, яка містить ці речовини.
 - 5.1.4. Мати план термінових дій, який забезпечує виконання наказів МОЗ України та Держлікслужби України щодо зупинення виробництва, реалізації, вилучення з обігу ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, вжиття відповідних заходів щодо повер-

- нення постачальнику (виробнику) зазначених ЛЗ або їх утилізації.
- 5.1.5. Мати план термінових дій щодо забезпечення якості ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів.
 - 5.1.6. Забезпечувати наявність мінімального асортименту соціально орієнтованих ЛЗ і ВМП.
 - 5.1.7. Забезпечувати наявність аптечки для надання долікарняної допомоги.
 - 5.1.8. Зберігати документи, що підтверджують придбання, виробництво, зберігання, транспортування, реалізацію або утилізацію ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, зберігати їх згідно з чинним законодавством і за необхідності надавати перевірчим органам для перевірки.
- 5.2. Трудовий колектив Аптеки зобов'язаний:
- 5.2.1. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших соціальних аспектів охорони праці, протипожежної безпеки і правил санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму і цього Положення.
 - 5.2.2. Дотримуватись Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.
 - 5.2.3. Забезпечувати високу якість і культуру медикаментозного обслуговування населення, для чого у виробничо-господарській і торговельній діяльності використовувати досягнення сучасної фармацевтичної науки.

VI. ПРАВА

- 6.1. Трудовий колектив Аптеки має право:
- 6.1.1. Розглядати і затверджувати проект колективного договору.
 - 6.1.2. Вносити пропозиції щодо планування діяльності Аптеки на перспективу.
 - 6.1.3. Вносити пропозиції щодо розробки і реалізації заходів економічного і соціального розвитку Аптеки, підвищення ефективності праці тощо.
 - 6.1.4. Вносити пропозиції на розгляд керівництва щодо переліку соціальних пільг, необхідних для працівників Аптеки.

- 6.1.5. Отримувати заробітну плату, вносити пропозиції щодо її системи видачі, надання надбавок за стаж, кваліфікаційну категорію та преміювання.
- 6.1.6. Вносити пропозиції щодо режиму роботи.
- 6.1.7. Розглядати і затверджувати графіки відпусток.
- 6.2. При реорганізації і ліквідації Аптеки звільнюваним працівникам гарантується захист їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

VII. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ АПТЕЧНОГО ЗАКЛАДУ

- 7.1. За наявності структурних підрозділів керівництво Аптеки:
 - 7.1.1. Здійснює загальне керівництво та контроль їх діяльності.
 - 7.1.2. Забезпечує структурні підрозділи необхідним асортиментом ГоЛЗ, ЛЗ і супутніми товарами.
 - 7.1.3. Комплектує структурні підрозділи відповідним персоналом.
- 7.2. За наявності аптечної мережі керівництво аптечного закладу співпрацює з усіма аптечними закладами відповідної мережі з питань:
 - 7.2.1. Закупівлі сировини для виготовлення ГоЛЗ, базисних препаратів ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів.
 - 7.2.2. Забезпечення населення ГоЛЗ, ЛЗ і супутніми товарами.
 - 7.2.3. Веденням документообігу за однаковою структурою.
 - 7.2.4. Обміну внутрішньої інформації щодо організації роботи аптечного закладу.
 - 7.2.5. Дотримання єдиної корпоративної культури.

З положенням ознайомлений, беру до виконання:

Обіймана посада _____

« _____ » _____ р. _____

(підпис)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Керівник аптечного закладу

(ПІБ керівника)

« _____ »

(назва підприємства)

« _____ » _____ 20__ р.

ПОЛОЖЕННЯ про гомеопатичний відділ аптеки

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Гомеопатичний відділ на базі діючих аптек, які мають ліцензію на виробництво (далі по тексту Відділ), є структурним підрозділом аптеки і підпорядковується керівництву Аптеки, що здійснює виготовлення гомеопатичних лікарських засобів (ГолЗ) за рецептами лікарів, які використовують гомеопатичний метод лікування, провадить роздрібну реалізацію рецептурних та безрецептурних ГолЗ.
- 1.2. Відділ створюється й ліквідується за наказом керівництва Аптеки згідно з чинним законодавством України.
- 1.3. Відділ очолює завідувач Відділу, який призначається на посаду та звільнюється керівництвом Аптеки у порядку, встановленому чинним законодавством України.
- 1.4. У своїй діяльності Відділ керується чинним законодавством України, Статутом, внутрішніми наказами аптеки і цим Положенням.
- 1.5. Відділ може бути базою для проведення науково-дослідних робіт, вивчення досвіду, проходження виробничої практики студентів, інтернів фармацевтичних і медичних закладів освіти і слухачів системи післядипломної освіти.

II. СТРУКТУРА

- 2.1. Штат Відділу затверджує керівництво Аптеки згідно з чинними штатними нормативами з урахуванням обсягу діяльності та специфіки робіт.
- 2.2. Відділ очолює завідувач, який має вищу фармацевтичну освіту і відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам, сертифікат спеціаліста або кваліфікаційну категорію зі спеціальності «Організація і управління фармацією».
- 2.3. Завідувач Відділу підпорядковується керівництву Аптеки організує діяльність Відділу, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Відділ завдань.
- 2.4. Забезпечується гомеопатичною сировиною рослинного, мінерального, тваринного та синтетичного походження, які дозволені до використання в гомеопатичній практиці та обігу в Україні для виготовлення ГолЗ від виробників.
- 2.5. Відділ для здійснення діяльності, відповідно до чинних нормативних вимог, комплектується: аптечними меблями, виробничим обладнанням, інвентарем, нормативно-технічною та нормативно-правовою літературою, Державною фармакопеею України, Європейською фармакопеею, керівництвом з виготовлення д-ра Вільмара Швабе та іншою спеціалізованою довідковою літературою за профілем діяльності тощо.
- 2.6. Для екстемопрального виготовлення ГолЗ за рецептами лікарів-гомеопатів має бути передбачено окреме робоче місце в асистентській кімнаті або окреме приміщення аптеки (залежно від обсягу виробництва), яке відповідає ліцензійним вимогам.

III. ЗАВДАННЯ

- 3.1. Основним завданням Відділу є забезпечення населення ГолЗ екстемпорального виготовлення за рецептами лікарів-гомеопатів та ГолЗ промислового виробництва.
- 3.2. Організація і проведення інформаційної роботи серед лікарів медичних закладів, споживачів, спеціалістів фармації про:

- 3.2.1. Наявність ГолЗ, виготовлених як внутрішньоаптечна заготовка на основі узагальнення часто повторюваних рецептів лікарів-гомеопатів.
- 3.2.2. Інновації у сфері гомеопатичної фармації.
- 3.2.3. Наявність ГолЗ промислового виробництва та надходження нових на вітчизняному фармацевтичному ринку.

IV. ФУНКЦІЇ

- 4.1. Здійснює екстемпоральне виготовлення ГолЗ за рецептами лікарів-гомеопатів.
- 4.2. Здійснює відпуск рецептурних і безрецептурних ГолЗ промислового виробництва населенню за встановленим порядком роздрібної реалізації ЛЗ.
- 4.3. Забезпечує належне зберігання гомеопатичної сировини, базисних препаратів, ГолЗ згідно з їх фізико-хімічними властивостями та вимогами Державної фармакопеї, чинними нормативними документами з урахуванням фармакологічних груп відповідно до чинного законодавства.
- 4.4. Вивчає й узагальнює рецептуру, що надходить від лікарів-гомеопатів, і на цій основі виготовляє ГолЗ за часто повторюваними прописами як внутрішньоаптечну заготовку.
- 4.5. Удосконалює методи і форми обслуговування населення, впроваджує вітчизняний і закордонний досвід роботи на основі сучасних досягнень фармацевтичної і медичної науки.
- 4.6. Здійснює роботу із забезпечення населення і медичних працівників відповідною інформацією щодо гомеопатичної фармації.
- 4.7. Забезпечує санітарно-гігієнічні умови виробничого процесу Відділу.

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Завідувач Відділу та відповідальна особа повинні:

- 5.1. Виконувати вимоги чинного законодавства щодо якості виготовлення, зберігання, реалізації (відпуску) ГолЗ.

- 5.2. Виконувати вимоги чинного законодавства щодо обігу сильнодіючих, отруйних, психотропних речовин і прекурсорів, наркотичних засобів, гомеопатичної сировини, яка містить ці речовини.
- 5.3. Мати план термінових дій, який забезпечує виконання наказів МОЗ України та Держлікслужби України щодо зупинення виробництва, реалізації, вилучення з обігу ГоЛЗ, ЛЗ і супутніх товарів, вжиття відповідних заходів щодо повернення постачальнику (виробнику) зазначених ЛЗ або їх утилізації.
- 5.4. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших соціальних аспектів охорони праці, протипожежної безпеки і правил санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму і цього Положення.
- 5.5. Дотримуватись Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.
- 5.6. Забезпечувати високу якість і культуру медикаментозного обслуговування населення.
- 5.7. Здійснювати облік і складати звіти за формами, інструкціями і термінами, передбаченими керівництвом Аптеки, відповідно до чинного законодавства.

VI. ПРАВА

Завідувач відділу має право:

- 6.1. Отримувати від керівництва Аптеки інформаційні матеріали (методичні рекомендації, посібники, довідники тощо), необхідні для розвитку і вдосконалення роботи Відділу, впровадження сучасного досвіду гомеопатичної фармації.
- 6.2. Представляти інтереси Відділу перед керівництвом Аптеки та за межами Відділу за згодою керівництва Аптеки.
- 6.3. Вносити пропозиції керівництву Аптеки щодо планування асортиментної політики Відділу.
- 6.4. Вносити пропозиції керівництву Аптеки щодо поліпшення роботи Відділу.

ВІІ. ВЗАЄМОВ'ЯЗКИ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ АПТЕЧНОГО ЗАКЛАДУ

- 7.1. З керівництвом аптечного закладу, яке здійснює контроль за діяльністю і перевірку Відділу, в порядку, визначеному чинним законодавством.
- 7.2. З іншими структурними підрозділами: ведення документообігу за однаковою структурою; обмін внутрішньою інформацією щодо організації роботи аптечного закладу; дотримання єдиної корпоративної культури.

З положенням ознайомлений, беру до виконання:

Обіймана посада _____

« _____ » _____ р. _____

(підпис)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гомеопатичні лікарські засоби : державна Фармакопея України ; 1-е вид, доповнення 1. – Харків : Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр", 2008. – С. 315-318.
2. Должникова, О. Н. Совершенствование лекарственного обеспечения населения через гомеопатические аптеки : дис. ... канд. фармацевт. наук : 15.00.01 / Ольга Николаевна Должникова. – Х., 1992. – 24 с.
3. Основы гомеопатической фармации : учеб. для фармацевт. вузов / А. И. Тихонов, С. А. Тихонова, Т. Г. Ярних, В. А. Соболева и др.; под ред. А. И. Тихонова. – Х. : НФАУ ; Золотые страницы, 2002. – 576 с.
4. Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2011 № 723 [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>.
5. Про лікарські засоби : закон України від 04.04.96 р. № 123/96 ВР [Електрон.ресурс]: Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>
6. Толочко, В. М. Фармацевтичне право: проблемні аспекти забезпечення населення гомеопатичними лікарськими засобами / В. М. Толочко, Д. В. Вакуленко // Укр. вісник психоневрології. – 2013. – Т. 21, № 2 (75). – С. 131–132.
7. Толочко, В. М. Вивчення доцільності екстемпорального виготовлення гомеопатичних лікарських засобів в аптеках / В. М. Толочко, Д. В. Вакуленко // Фармацевтичний журнал. – 2014. – № 2. – С. 13-19.
8. Kaye, S. B. (2006) Homeopathic pharmacy : theory and practice. Edinburgh; New York: Elsevier Churchill Livingstone. 386 p.
9. Tolochko, V. M. Extemporaneous compounding of homeopathic medicinal products study / V. M. Tolochko, D. V. Vakulenko, I.V. Shyshkina // Вісник фармації. – 2014. – № 4.